

Hembygds filatelisten

Nr 1 2018

Tidskrift för hembygdsfilateli

Årgång 35

Innehållsförteckning

Nyfunnen TUR-stämpel.....	1
<i>Roger Centerström</i>	
Riksföreningen för Hembygdsfilateli	2
Stämpeldatabasen	3
<i>Hans-Ove Aldenbrink</i>	
Ordföranden har ordet.....	4
<i>Anders Bock</i>	
Kallelse till Årsmöte 2018.....	6
Verksamhetsberättelse.....	7
Balans- och Resultaträkning	10
Förslag till Budget för 2018	11
Var fanns clownerna?.....	12
<i>Arne O. Olsson</i>	
Postrånet mellan Varberg och Kungsbacka 1971.....	13
<i>Bengt Bengtsson</i>	
Varför vill PostNord ta död på landsorten?	15
<i>Erik Idhult</i>	
Nya medlem och matrikeländringar	16
Fältpostnummer under andra Världskriget	17
<i>Gunnar Zetterman</i>	
Eldsvåda i Arjeplog.....	18
<i>Gunnar Zetterman</i>	
Ballonguppstigning	19
<i>Gunnar Zetterman</i>	
Våren 2018	20
Årsavgiften.....	20

Nyfunnen TUR-stämpel

Har hittat en Östersund 1 Normalstämpel 59c (TUR 1). Den finns ej i listan på hemsidan eller noterad i Östersunds Filatelistförenings förteckning över Östersundsstämpel.

Roger Centerström

Stämpeldatum 29-11-1967.

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

RIKSFÖRENING INOM SVERIGES FILATELIST-FÖRBUND

Styrelsen

Ordförande

Anders Bock
Runebergsgatan 3
114 29 Stockholm
0708-49 06 39
anders.bock@comhem.se

Vice ordförande

Gunnar Lithén
Vejegatan 9 5tr
164 44 Kista
070-378 00 11
gunnar.lithen@gmail.com

Kassör

Alf-Göran Arneholm
Seminariegatan 22A
791 36 FALUN
070-633 13 06
alarn2001@hotmail.com

Sekreterare

Kent Karlsson
Pyrolavägen 13 4tr
181 60 Lidingö
08-766 01 85, 070-370 25 03
kk.karlsson@comhem.se

Material till nästa nummer kan skickas till redaktören. **MANUSSTOP FÖR KOMMANDE NUMMER**

20/1 (nr 1), 1/4 (nr 2), 20/6 (nr 3) samt 1/10 (nr 4) .

Ledamot

Ingvar Norelius
Vänortsstråket 1B
191 61 Sollentuna
08-35 65 74
inno@bredband2.com

Suppleanter

Olov Fägrems
Faktorns gata 11 B
741 39 Knivsta
070-662 03 80
olafagrems@gmail.com

Göran Heijtz
Box 19541
104 32 Stockholm
070-710 83 60
goran@novastamps.com

Redaktör (adjungerad)

Gunnar Zetterman
Siargatan 15 2tr
118 27 Stockholm
08-642 40 48
gunnar@smsps.se

Vår webbsida & e-post

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna
e-post: hb.filateli@gmail.com

Årsavgift

Årsavgiften är för närvarande 150 kronor.
Föreningens PlusGiro: 98 86 28-4

Stämpeldatabasen

Styrelsens uppdrag från årsmötet 2016

§ 13 Beslutsfråga angående stämpeldatabasen

Anders Bock redogjorde för bakgrunden till stämpeldatabasen som disponeras av HBF enligt ett överlåtelseavtal. Stämpeldatabasen är för närvarande inte publik eller offentlig.

Styrelsen föreslog årsmötet att arbetet med att färdigställa stämpeldatabasen skall fortsätta och att publicering och offentliggörande skall ske så snart som möjligt undantagandes Skånedelen som tills vidare inte skall publiceras och offentliggöras då oklarheter råder beträffande materialet.

Årsmötet beslöt i enlighet med styrelsens förslag.

För det fortsatta arbetet med att färdigställa stämpeldatabasen önskar styrelsen få ta 15.000 kr ur föreningens fonderade medel, vilket godkändes av årsmötet.

Stämpeldatabasens historiska bakgrund

Hans-Ove Aldenbrink

Stämpeldatabasen bygger på en omfattande insamling och registrering av uppgifter om ortstämplar som har genomförts av Bernt och Sten Wahlberg.

Bernt Wahlberg skapade i mitten av 1980-talet en databas för registrering av ortstämplar. Bernt gjorde en del av arbetet, men det var fadern, Sten Wahlberg, som stod för det allra mesta av den registrering som kom att göras under mer än 20 år. Efter hustruns bortgång 1987, kom Sten att ägna nästan all sin tid åt att registrera ortstämplar.

Sten plöjde igenom uppgifter i Postens arkiv och på Postmuseum angående tillverkning och skrotning av stämpelstampar, han mätte och jämförde stämpelavtryck. Både Sten och Bernt ägnade mycket tid på stämpelmaterial i Postmuseum. Dessutom gick Sten noga igenom alla auktionskataloger och redan utgivna stämpelhandböcker. Men

framförallt var det ett gott samarbete som Sten hade med många av landets ledande stämpel- forskare och -samlare som lämnade uppgifter till Sten. Detta gjorde att databasen blev korrekt uppdaterad fram till cirka år 2006.

Uppgifter som registrerades var bland annat tillverknings- och skrotningsdatum (när dessa var kända), tidigaste och senaste kända stämpelavtryck, stämpeltyp och diameter. När alla stämplarna byttes ut i början av 2000-talet, fördes även de nya stämplarna in. Eftersom det för dessa inte fanns exakta uppgifter hos Posten, är den delen inte lika väl dokumenterad. Sten fick på ålderns höst problem med synen och kunde därför inte längre fortsätta med det omfattande arbetet. Sten Wahlberg avled i början av 2015, vid en ålder av 93 år.

Under år 2013 framkom idén att göra databasen tillgänglig för intres-

serade samlare. Hembygdfilatelisternas styrelse tog därför kontakt med Sten och Bernt Wahlberg. Tanken var att konvertera databasen på ett sådant sätt att den skulle kunna bli åtkomlig från Hembygdfilatelisternas hemsida, och vara sökbar med hjälp av olika sökbegrepp.

Lägesrapport

Jag har under de senaste 3-4 åren tillsammans med många medhjälpare arbetat med att få struktur på materialet så att det fungerar i en modern databas.

Eftersom det är cirka 70 000 stämpelposter har arbetet tagit mycket tid. ◊

Ordföranden har ordet

Vart tog stämpeldatabasen (SDB) vägen? Har det hänt nåt under 2017?

Ja, minst sagt. När det gäller SDB har det varit ett intensivt arbetsår. När vi för flera år sedan tog över förvaltarskapet för SDB var styrelsen väl medveten om att det skulle innebära ett stort åtagande med mycket arbete. Dels ett arbete vad gällde hårdvaran. Äldre programvara som skulle konverteras till modern med för oss ett avancerat söksystem. Dels en genomgång av över 70 000 poster som skulle rimlighetgranskas. Allt detta arbete har under året letts av Hans-Ove Aldenbrink med stor entusiasm och energi tillsammans med externt stöd och med stort stöd av Göran Heijtz.

Så nu är allt arbete med SDB klart? Naturligtvis inte. Av det enkla skälet att SDB aldrig blir klar. SDB är nämligen tänkt som en levande databas där rättelser sker kontinuerligt och kompletteringar hela tiden tillförs databasen. Men vid någon tidpunkt måste väl styrelsen ändå sätta ner foten och göra den tillgänglig och publik? Ja, så var årsmötets beslut. Årsmötet beslöt att detta ”skall ske så snart som möjligt”.

Därför har styrelsen under det gångna året intensivt diskuterat hur detta skall ske. Ska vi publicera SDB i sin helhet på en gång? Vilka konsekvenser skulle det kunna föra med sig? Ska i så fall vem som helst kunna gå in och rätta felaktigheter – och vem avgör då vad som är fel? Styrelsen menar att detta är orimligt. Eftersom Bernt Wahlberg har överlåtit förvaltaransvaret till föreningen menar styrelsen att någon av föreningens medlemmar bör vara ”SDB-master” och hantera den dagliga administrationen av databasen.

Vi vet att detta kommer att vara ett tidskrävande uppdrag och kräver kompetens och styrelsen arbetar på att få fram en sådan person som har både engagemang och tid.

En fråga som också sysselsätter styrelsen är vem som ska ha rätt att ha tillgång till SDB. Ska man behöva vara medlem i Hembygdfilatelisterna för att få tillgång till databasen eller ska vem som helst kunna nyttja SDB? Detta är i första hand en policyfråga och inte en teknisk fråga. Läger vi ut SDB på vår Hemsida finns möjligheten till båda lösningarna. Eller

till och med en lösning ”mitt emellan”. Styrelsen analyserar alternativen.

Tiden för att publicera SDB närmar sig. Publicera hela SDB på en gång. Eller ska vi gå fram på annat sätt? Släppa SDB i delar?

Runt om i vårt land finns många stämpelexperter och stämpelsamlare. Var och en expert och samlare inom sitt område, stort eller litet. Vi vet också att många av dessa har kontakt med varandra och bildar kluster. Experter och samlare med mycken kunskap som regelbundet samarbetar kring exempelvis ett län, ett landskap, en stad eller en bygd.

En väg att gå skulle då vara att en sådan grupp får tillgång till SDB på just sitt område – för att analysera, komplettera och rätta felaktigheter. Förslaget kommer från en av våra mest erfarna hembygdssamlare. Fördelarna med att göra så skulle vara minst två. Dels skulle styrelsen efter en sådan professionell genomgång kunna känna sig trygg att publicera den delen av SDB, dels skulle detta kunna innebära en vitalisering av

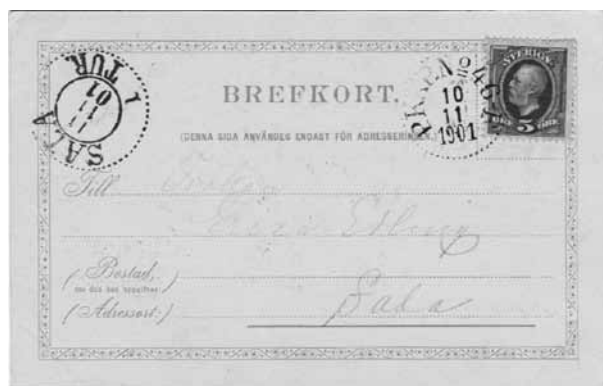
intresset för hembygdsfilateli i stort och förhoppningsvis tillföra föreningen nya medlemmar.

När hembygdsfilatelisterna beslöt sig för att anta Bernt Wahlbergs erbjudande om att låta oss förvalta SDB var vi väl medvetna om vilket stort arbete som låg framför oss. Styrelsens övertygelse var att SDB skulle bli till stor nytta och glädje för alla som intresserar sig för stämplat. Däremot blev styrelsen överraskad av att denna ”guldgruva” kunde skapa så mycket konflikt och osämja mellan samlare och styrelsen. Men vi har inte gett upp. Snarare har detta triggat styrelsens envishet och övertygelse om att SDB i framtiden kommer att bli till stor nytta för alla stämpelsamlare. SDB ska publiceras. Frågan är när och hur.

SDB kommer att diskuteras på årsmötet den 28 mars. Har du inte möjlighet att delta då och har synpunkter på SDB eller på min artikel är du välkommen att maila mig.

Anders Bock

anders.bock@comhem.se

Kuriosa, TUR-stämpel SALA 11.11 01 1TUR (ur Åke Perssons samling)

Kallelse till Årsmöte 2018

Årsmötet 2018 äger rum onsdagen den 28 mars 2018 kl. 17.30 på Postmuseum.

- §1 Årsmötets öppnande
- §2 Val av ordförande för årsmötet
- §3 Val av sekreterare för årsmötet
- §4 Val av två justerare tillika rösträknare att med ordföranden justera årsmötesprotokollet
- §5 Fråga om årsmötet är behörigen utlyst
- §6 Fastställande av dagordning
- §7 Framläggande av verksamhetsberättelsen för 2017
- §8 Framläggande av den ekonomiska rapporten för 2017
- §9 Föredragning av revisionsberättelsen
- §10 Fastställande av resultat- och balansräkning
- §11 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för verksamhetsåret 2017
- §12 Behandling av inkomna skrivelser och motioner
- §13 Fastställande av budget för 2018
- §14 Fastställande av årsavgift för 2019
- §15 Val av ordförande för tiden till årsmötet 2018
(f n Anders Bock)
- §16 Val av två styrelseledamöter för tiden till årsmötet 2019
(f n Alf-Göran Arneholm och Gunnar Lithén)
- §17 Val av två suppleanter för tiden till årsmötet 2019
(f n Göran Heijtz och Olov Fägremo)
- §18 Val av två revisorer för tiden fram till årsmötet 2019
(f n Jan-Ove Brandt och Bengt Lindbergh)
- §19 Val av revisorssuppleant för tiden till årsmötet 2019
(f n Tommy Révai)
- §20 Val av valberedning för tiden till årsmötet 2019
 - a) sammankallande ledamot (f n Åke Persson)
 - b) två övriga ledamöter (f n Jan-Olov Edling, Leif Ledmyr)
 - c) en suppleant (f n Christer Karlsson)
- §21 Stämpeldatabasen (se sid 3 för bakgrund)
- §22 Övriga frågor
- §23 Årsmötet avslutas

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

Verksamhetsberättelse för år 2017

Årsmötet hölls på Postmuseum onsdagen den 29 mars 2017. Styrelsen har därefter haft följande sammansättning: Anders Bock (ordförande), Gunnar Lithén (vice ordförande), Kent Karlsson (sekreterare), Alf-Göran Arneholm (kassör), Ingvar Norelius (ledamot) samt suppleanter: Ola Fägremo och Göran Heijtz. Adjungerad: Gunnar Zetterman (redaktör). Revisorer har varit Jan-Ove Brandt och Bengt Lindbergh samt revisorssuppleant Tommy Revai. Valberedningen har utgjorts av Åke Persson (sammanställande), Jan-Olov Edling och Leif Ledmyr, och som suppleant Christer Karlsson.

Medlemsantalet var vid verksamhetsårets slut 333 betalande, en minskning med 47 mot föregående år. Hembygdsfilatelisterna är fortfarande den största riksföreningen inom Sveriges Filatelistförbund.

Årsavgiften under 2017 har varit 150 kronor.

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 6 protokollförda sammanträden.

Tidskriften

Hembygdsfilatelisten har utkommit med fyra nummer inklusive en medlemsmatrikel under 2017. Gunnar Zetterman har på ett förtjänstfullt sätt ordnat artiklar och redigerat tidskriften. Antalet annonser har ökat och resulterat i större intäkter än föregående år.

Hemsida

Föreningens hemsida sköts av Gunnar Zetterman och uppdateras kontinuerligt.

Föreningsmöten

Följande föreningsmöten har arrangerats:

Den 25 januari berättade Sten-Anders Smeds om ”En motivsamlares syn på material för hembygdssamlare”.

En gemensam Workshop med SSPD hade vi den 15 februari om ”Arkivfrågor och forskningsvägar”.

Årsmöte och visning av Lundevalls auktionsmaterial hölls den 29 mars på Postmuseum.

Vårsäsongen avslutades den 26 april med att Hans-Ove Aldenbrink berättade om ”Salomon August Andrée, Balongfararen”.

Höstsäsongen inleddes den 27 september med att Göran Heijtz visande vykort ”Transport och handel i Stockholm”.

Den 25 oktober hade vi gemensamt möte med Bältespännarna.

Höstsäsongen avslutades den 30 november med att Bo Dahlner pratade om ”Mina hembygder”.

Totalt deltog 93 medlemmar i våra möten under 2017, med ett snitt på 13 stycken per möte.

Arkivet

En sortering av Lundevalls material gjordes och auktionerats ut till medlemmarna vilket gav en intäkt på drygt 7.000 kronor. Vad som kvarstår att sortera är A, B och C-län vilket kommer att göras under våren för att sedan auktioneras ut till medlemmarna.

Övrigt

Hans-Ove Aldenbrink och Göran Heijtz har under året fortsatt arbetet med göra stämpeldatabasen sökbar på detaljinformation. Föreningen har under året betalt ut 7.500 kronor för nedlagt arbete på SDB.

Föreningens ekonomi redovisas separat.

Stockholm 2018-01-25

Anders Bock

Gunnar Lithén

Kent Karlsson

Alf-Göran Arneholm

Ingvar Norelius

Hembygdsfilatelisterna 2017

BALANSRÄKNING 2017-12-31

Tillgångar	
Kassa	0,00
Plusgiro	48 236,14
Bank	6 285,56
Värdepapper	115 610,32
Kundfordringar	1 500,00
Förutbetalda kostnader	500,00
Summa Tillgångar	172 132,02

Eget kapital och skulder

Eget kapital	
Vid 2016 års början	143 243,06
2016 års resultat	3 356,28
Årets resultat	8 347,68
Summa eget kapital	154 947,02

Skulder

Förskottsbetalda avgifter	17 185,00
Förfallna hyror	0,00
Övriga skulder	0,00

Summa skulder & EK	172 132,02
-------------------------------	-------------------

"Ränteintäkter"

Behållning	2016-12-31	2017-12-31	Förändring	Ränta
Bank	1 335,56	6 285,56	4 950,00	0,00
Värdepapper	130 898,64	115 610,32	-15 288,32	-288,32
				-288,32
		Summa	-10 338,32	

RESULTATRÄKNING 2017-01-01 - 2017-12-31

Budget 2017

Intäkter	
Medlemsavgifter	50 010,00
Auktionsintäkter	7 253,00
Annonsintäkter	6 000,00
Försäljningsintäkter	0,00
Ränteintäkter	-288,32
Övriga intäkter	0,00
	62 974,68
	54 500,00

Kostnader

Hembygdsfilatelisten	40 096,00
Lagerhyra	2 000,00
Porto och telefon	0,00
Resor	0,00
Möteskostnader	4 225,00
Forskning	7 500,00
Kontorsmateriel	0,00
Övrigt / PG-avg.	806,00
	54 627,00
	54 500,00

Årets resultat

Årets resultat	8 347,68
	0,00

Not 1. Förutbetalda kostnader

500,00

Not 2. Förskottsbetalda avgifter

17 185,00

Not 3. Kundfordringar

1 500,00

Hembygdsfilatelisterna 2018

Förslag till Budget för 2018

	Budget 2018	Utfall 2017	Budget 2017	Utfall 2016	Budget 2016	Utfall 2015
Intäkter						
Medlemsavgifter	45 000,00	50 010,00	51 000,00	44 780,00	44 300,00	36 900,00
Auktionsintäkter	1 000,00	7 253,00	1 000,00	0,00	1 000,00	901,00
Annonsintäkter	3 000,00	6 000,00	2 000,00	1 000,00	2 500,00	6 200,00
Urvalshäften	0,00	0,00	500,00	518,00	2 000,00	2 697,00
Ränteinräkter	0,00	-288,32	0,00	77,25	100,00	64,49
Övriga intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00
	49 000,00	62 974,68	54 500,00	46 375,25	50 000,00	46 762,49
Kostnader						
Hembygdsfilatelisten	38 500,00	40 096,00	40 000,00	32 115,60	40 000,00	38 897,80
Lagerhyra	2 500,00	2 000,00	2 500,00	2 750,00	3 000,00	5 000,00
Porto och telefon	250,00	0,00	250,00	0,00	500,00	0,00
Resor	1 500,00	0,00	1 500,00	808,00	1 500,00	0,00
Möteskostnader	5 000,00	4 225,00	8 000,00	6 572,00	7 000,00	6 755,00
Forskning	7 500,00	7 500,00	1 000,00	0,00	2 000,00	5 000,00
Kontorsmateriel	250,00	0,00	250,00	0,00	1 000,00	909,00
Övrigt / PG-avg.	1 000,00	806,00	1 000,00	606,00	1 000,00	463,50
	56 500,00	54 627,00	54 500,00	42 851,60	56 000,00	57 025,30
Årets resultat	-7 500,00	8 347,68	0,00	3 523,65	-6 000,00	-10 262,81

Var fanns clownerna?

Arne O. Olsson

Den frågan vill jag gärna ha svar på. Har kanske någon av våra kunniga medlemmar svaret?

Klart är att clownerna arbetar på en tidning. Damen närmast dragspelaren håller i en skrift med rubriken KAMRATEN. Kortet är sänt som trycksak till Frankrike. Det är stämplat Stockholm 16 RBT 1907, vilket tyder på att clownerna hör hemma i huvudstaden.

Texten om Redaktion och Tidning leder osökt till Pressen. Det finns en stämpel av så kallad halvofficiell karaktär från 1901 med text Stockholm Pressens Vecka. Något samband är dock inte

troligt eftersom det nu aktuella kortet har delad adressida, vilket inte förekom 1901.

I Norrköping 1906 och i Lund 1907 pågick under sommarmånaderna industriutställningar där även muntrationer av skilda slag förekom. Båda städerna hade för övrigt officiella minnespoststämplor. Kan kortet härröra från ett evenemang vid någon av dessa utställningar? I så fall inte från Stockholm som ovan antytts. Detta är några av spekulationerna kring kortet. Det finns säkert flera. Vem har sanningen? ◇

*Redaktionspersonalen från Tidningskontoret.
Kortet är stämplat den 2.12.07.*

Postrånet mellan Varberg och Kungsbacka 1971

Bengt Bengtsson

Kvällen den 1 november 1971 rånades postbilen vid Rågelundsviadukten söder om Åsa, mellan Varberg och Kungsbacka. Det var en transport som gick varje dag från Varberg till Göteborg och skedde med en Hanomagbuss från ett privat åkeri. Rånarna kom över 1,3 miljoner kronor i kontanter!

Den kvinnliga föraren övermannades och placerades bak i bussen tillsammans med de postsäckar som just den dagen innehöll ovanligt mycket pengar. Vem hade tipsat rånarna? De körde bussen norrut cirka en och en halv mil, till ett skogsparti nära Fjärås. Här lastade man om postsäckarna till en personbil.

Chauffören bands och rånarna lämnade platsen. Klockan 21.15 gick rikslarm.

Tre värdepåsar innehöll rekommenderade och assurerade försändelser, varav en adresserad till Riksbanken i Göteborg. Den innehöll 1.314.000 kronor i kontanter. Först på sensommaren 1972 började polisens intensiva spaningar att ge resultat. En orsak var att ingen av rånarna tidigare var kriminellt belastad. Två män och en kvinna häktades, men bytet var och förblev borta. Det skulle ha grävts ner i en skog utanför Göteborg men hade enligt rånarna redan efter två månader förstörts av vatten. Dock konstaterades att männen och kvinnan

Rekbrev från postrånet. Skadan på framsidan tyder på att man kontrollerat om brevet innehöll något av värde.

innan de greps hunnit göra av med en halv miljon. Att de återstående 800 000 skulle ha tagit sådan skada att de inte kunde användas var dock inte trovärdigt. Männen dömdes till fyra respektive tre års fängelse, kvinnan fick ett år. De saknade pengarna kom aldrig till rätta.

I värdesäckarna fanns bland annat ett rekommenderat brev, avsänt från Varberg och adresserat till Falkenberg. Vid denna tid gick all värdepost från Varberg till Göteborg där den sorterades. Det aktuella brevet är skadat på

adressidan på ett sätt som tyder på att en kniv stuckits in och att man rivit upp omslaget för att kontrollera om det fanns pengar inlagda. I ett brev från Postkontoret Göteborg 1 (redan den 3 november) bekräftas att brevet skadats i samband med rånet och i viss mån vid polisens brottsmålsundersökning.

Källor

Expressen 2/11 1971

Lektyr 1972,

Aktuellt 1972

Postkontoret Göteborg 1

Vår kundföregångare: Avg/Wallander Telefonförteckning: 151

Datum: 3.11.71 Vår beteckning: [redacted]
Er datum: [redacted] Er beteckning: [redacted]

452 00 VARBERG

Er försändelse har skadats i samband med rånet av posttransporten på sträckan Varberg-Kungsåkra.

Vi beklagar det inträffade samt skadan av försändelsen som i viss mån förorsakats i samband med polisens brottsmålsundersökning.

Med hälsning
T. Wallander

Postadress: 401 18 GOTTEBORG 1 Lathet: Distrikthuset 6-7 Telefon: 601-60 67 48 Postgiketsnummer: 6 92 42

Följebrev från Postkontoret i Göteborg.

Varför vill PostNord ta död på landsorten?

Erik Idhult

Låt oss ta en titt i Facit Postal IX®. Exemplet Vännäs. Den står öppen, det vill säga orten är ”aktiv”. Faktum är att orten har en fullt fungerande postal verksamhet till gagn för Vännäsborna. Men något skaver. På den stämpel som används sedan snart tio år tillbaka hos postombudet i ICA-affären läser vi inte Vännäs utan Umeå. Exemplen är fler än så. Burträsk, Skelleftehamn, Röbbäck, alldeles nyligen även Nordmaling och Hörnefors, är de orter som berövats sina ortnamn i stämpelverktyget.

För några år sedan, efter årsskiftet 2014, var årshjulets 12 år förbrukade vid postombudet i Täfteå. I lager och som räddare i nöden fanns en Umeå-stämpel att hämta som började användas i januari 2014. Den nye butiksinnehavaren och postombudet började så ifrågasätta det nya ortnamnet. Varför Umeå och inte Täfteå? Kontakt togs med ansvarig inom PostNord som svarade, ungefärligt: ”det ska bara finnas Umeå eller Skellefteå i stämplarna i framtiden”. Men, den

kvinnliga butiksinnehavaren, nöjde sig inte med svaret utan återkom, nu till en ny kontakt vid PostNord. Svaret blev nu ett helt nytt scenario med ett ifrågasättande av sin kollegas tidigare svar. Lika självklart som nej gav denne ett klartecken till att sända en ny Täfteå-stämpel. En annan ort som exempel på bevarandet av ortnamnet är Bjurholm. Där fanns inte hotet om ”storebrorsagerandet” utan fastmer att slå ett slag för ortens handel. Denne ägare för spelbutiken beställde helt sonika sin ”Lilla skafferiet” PostNord Bjurholm” och utan krångel genom ett enkelt telefonsamtal, ”utan problem” som han uttryckte det.

Varför sker nu denna förvandling? Postombudet finns kvar och behöver av olika skäl en stämpel för allehanda kvitteringar men även för stämpelmakuleringar. Behovet ska inte förringas. För oss stämpelsamlare är det dock en stor förlust när orterna försvinner. Det blir fattigare. Det blir tråkigare. I ett större perspektiv är det en kulturdöd som

Postombudstämplar från Skelleftehamn, Röbbäck och Hörnefors som idag benämns Skellefteå, Umeå respektive Umeå.

försiggår där den mindre orten raderas från (post-)kartan, en inte oväsentlig förändring i perspektivet stad-landsbygd.

Hur är bilden i övriga Sverige? Svårt att veta. Däremot finns fakta att hämta från norra Ångermanland. Inom detta område finns inga tecken på att småorter har bytt stämplat till större orter av typ Örnsköldsvik. Detta bekräftas genom samtal av den som ansvarar för postombuden inom denna region och som berättar att handläggningen skiljer sig regionerna emellan. Personen ville dock inte döma ifall besluten som tagits för Västerbottens del har varit rättfärdiga eller inte.

Vi har en situation som är allt annat än önskvärd. Våra postombud dras in och detta är kanske inte så märkligt när underlaget för postmängden avtar. Men när orter byter stämpel till, i

Västerbottniskt perspektiv, Umeå eller Skellefteå, blir det bekymmersamt i de fall där orten finns kvar med postal service men stämpeln byter ortnamn. Det gamla sambandet mellan ort och stämpel har upphört. Att i fortsättningen utge stämpelhandboken Facit Postal® blir ingen avundsvärd uppgift.

För att komplicera bilden ytterligare: Vännäs postombud använder som sagts en Umeå-stämpel. Därtill använder brevbäringen en Vännäs-stämpel vid nödvändiga makuleringar. Hur ska posthistorien för Vännäs se ut? En grannlaga uppgift.

P.S. Det finns ett argument för stor-ort-stämplat: Flera av samma blir billigare. En stämpel ligger i prisklass 3-400:-. Argumentet faller därför platt till marken. ◇

Nya medlem och matrikeländringar

Ändringar

Jan Bengtsson

jan.bengtsson56@gmail.com

Thorstein Oldrup

Mjölkvägen 42 lgh 1203,

906 28 UMEÅ

Bengt Larsson

070-5909159

Anders Heijdenberg

Kullagårdsvägen 54

271 94 YSTAD

Nils-Johan Borrsjö

Norra Grängsgatan 17

moriarty48@outlook.com

Maud Jacobson

Arkvägen 8

961 39 BODEN

Peter H Olofsson,

Hantverksgatan 9,

644 33 TORSHÄLLA

Per-Åke Wikström

perake.wikstrom@gmail.com

Torgny Forsberg,

torgny.for@gmail.com,

070-6101314

Nytt

Peter Turesson,

Gunnillbogatan 16 A

723 40 VÄSTERÅS

peter.turesson@bredband.net

Samlar på frimärken med särskilt intressanta stämplat och försändelser (brev och vykort med intressanta stämplat)

Fältpostnummer under andra världskriget

Gunnar Zetterman

De flesta av oss har väl vid något tillfälle haft en försändelse med ett fältpostnummer i handen och undrat vilka hemligheter som kan döljas bakom numret.

Vid krigsutbrottet ingick en förteckning över fältpostnummer som bilaga 1 till "Allmän krigspostplan". Under kriget kommer flera versioner av tabellen ut. När man fick en ny skulle den gamla brännas. Dessutom utkom "Tillägg och ändringar", som skulle föras in med blyerts i förteckningen, innan även dessa skulle brännas.

I Postens arkiv i Riksarkivet finns 3 förteckningar bevarade. Den som ger mest information gällde från 1 augusti 1941. Den består av ungefär 4 000 nummer samt över 2 000 tillägg och ändringar. Det finns till och med ändringar på ändringarna.

I Krigsarkivet finns det dokument med tillfälliga fältpostnummer. Det kan vara för arbetsförband eller en militär övning.

Danska brigaden, som bestod av danska militärer, som flytt från Danmark, fick också svenska fältpostnummer liksom de norska "polistrupperna". Jag har med avsikt satt polistrupperna inom citationstecken. I deras utbildningen ingick bland annat handhavandet av granatkastare.

Med andra ord det är inte alltid så lätt att komma fram till vad ett speciellt fältpostnummer stod för. För att försöka bringa någon rätsida i denna

"röra" så skapade jag för knappt 10 år sedan en databas och började mata in fältpostnumren. Men arbetet har under långa perioder legat nere på grund av tidbrist, datastrul med mera. Detta är ett av mina påbörjade men ej avslutade forskningsprojekt.

Men under helgerna gjorde jag en kraftansträngning och kom då så långt att jag nu kan presentera en första meningsfull tabell. Den innehåller nummer utställda före den 1 maj 1944 och finns på Sveriges Militärpostsällskaps hemsida (http://www.smps.se/area/fp_table.php). Det finns en länk på vår hemsida under fliken Övrigt -> Länkar.

Inmatning av nummer utställda efter 1 maj pågår. Många av dessa existerar dock bara på pappret eftersom förbanden aldrig behövde sättas upp på grund av krigsläget.

Under vilken tidsperiod ett nummer gällde framgår som regel inte av förteckningar utan man får lägga pussel med andra handlingar. Till och Från bör därför bara ses som ungefärliga.

Eftersom systemet var hierarkiskt är det lätt för en hembygdssamlare att hitta "sina nummer". Som exempel: Gotlands trupper har nummer mellan 180 00 och 188 97 och Kronobergs inskrivningsområde mellan 615 00 och 616 99.

Om någon undrar vilket som är mitt favoritnummer så är det Fp 401 25. Vad det står för? Titta i tabellen. ♦

Eldsvåda i Arjeplog

Gunnar Zetterman

På annandagens middag 1937 utbröt en brand i firman J. Edholms fastighet i Arjeplog. Men brandkåren var snabbt på plats och utförde enligt lokalpressen ett mycket vackert arbete, vilket vittnade om den höga standard kåren höll under sin energiska ledning.

I fastigheten fanns också ortens poststation. Trots brandkårens fina insats uppstod stora skador på inventarierna i postlokalen och våningen en trappa upp. Men värden för minst 75 000 kronor kunde räddas.

I postlokalen blev en del journaler och paket med mera lågornas rov, medan

kassaskåpet innehållande värdehandlingar och pengar var oskadat.

Paketet tillhörande min försändelse blev troligtvis förstört eftersom postmästaren i Arvidsjaur blev inblandad.

Finns det fler försändelser från denna eldsvåda och så fall hur har dessa hanterats. Finns det etiketter, stämplat eller någon typ av följbrev?

Källor

Norrbottnens-Kurien 27 december 1937

Norrbottnens allehand 28 december 1937

Brandskadat Postförsökskottsinsbetalningskort till Arjeplog, ankomstsämplat den 23.12.37. skickat från Sundsvall den 23.12.37. Ovalstämpel Postmästaren Arvidsjaur den 13.jan.1938. Antagligen blev paketet med sågar skadade i branden.

Ballonguppstigning

Gunnar Zetterman

Den här förändelsen köpte jag av ren nyfikenhet. Den tyska texten inom ramen lyder: "Stormböe riss Ballon aus dem Netz. Gesicherte Reissbahn öffnete Hülle. Niedergang im Öresund. Bergung durch Schiff. 6 Mai 1962." Vilket jag översätter till: "Stormbyar slet ballongen från skyddsnetet. Säkerhetsventil ledde till fall. Nedslag i Öresund. Bärgad av fartyg. 6 maj 1962"

Detta låter ju både spännande och dramatiskt. Bakgrunden visade sig vara ett reklamarrangemang för ett bryggeri på en reklammässa i Limhamn. TV-fotografen Jan Andersson skulle stiga till väders med den tyske ballongflygaren Alfred Eckert klockan 13. Eftersom det tog flera timmar att fylla ballongen med vätgas påbörjades detta redan på förmid-

dagen. Då kom plötsligt en kastby och slet sönder skyddsnetet kring ballongen och slet av förtöjningarna varvid ballongen for iväg. En medhjälpare till Eckert höll på att fastna i en lina och följa med.

Efter att en säkerhetsventil utlöst började ballongen att dala och kunde bärgas i Öresund av Sydkrafts sportfiskeklubb. Troligen deras allra största fångst.

Mässan hade lockat nära 15 000 Malmöbor som nu fick nöja sig med att betrakta ett blött ballonghölje på gräsmattan och avnjuta brandkårens musikkår och karusellunderhållning från en tribun samt dricka gratis läsk från bryggeriet.

Källa

Svenska Dagbladet 1962-05-07

"Olyckspost* från den första friballonguppstigningen i Malmö.**

Våren 2018

ONSDAGEN DEN 31 JANUARI KL. 17.00 - 18.30

På Postmuseum Konferensrummet.

Kl. 17.00 - 17.30 Samling.

Kl. 17.30 - 18.30 Forskningar kring postombuden i AC-län, Olov Fågermo.

Kl. 17.30 - 18.30 ONSDAGEN DEN 28 FEBRUARI KL. 17.00 - 18.30

På Postmuseum Konferensrummet.

Kl. 17.00 - 17.30 Samling.

Kl. 17.30 - 18.30 Fraktmärken, Mats Edström

ONSDAGEN DEN 28 MARS KL. 17.00 - 18.30

På Postmuseum Konferensrummet.

Kl. 17.00 - 17.30 Samling.

Kl. 17.30 - 18.30 Årsmöte. Information om stämpeldatabasen och Samlamera,
Hans-Ove Aldenbrink.

ONSDAGEN DEN 25 APRIL KL. 17.00 - 18.30

På Postmuseum Konferensrummet.

Kl. 17.00 - 17.30 Samling.

Kl. 17.30 - 18.30 "Hur man bygger upp en Hembygdssamling",
Gert Fredriksson

Aktuella mötesdata finns alltid på föreningens hemsida:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna

Årsavgiften

Det är nu hög tid att betala 2018 års medlemsavgift!

Sätt in 150 kronor på PlusGiro 98 86 28-4.

De som redan betalt kan bortse från denna notis.

Annonspriser:

Handlarannons (färg):

Helsida bak 1500 kr,

Övriga helsidor 1250 kr

Medlemmar: gratis (svartvit)